

HORIZONT 2025/1

Migrációkutató Intézet

Dócza Edith Krisztina – Kovács Blanka – Marsai Viktor –
Párducz Árpád – Sayfo Omar: **2025-ös migrációs prognózis –
Mi várható az Európába irányuló migráció frontján?**

2025.01.07.

Dócza Edith Krisztina – Kovács Blanka – Marsai Viktor – Párducz Árpád – Sayfo Omar:

2025-ÖS MIGRÁCIÓS PROGNÓZIS – MI VÁRHATÓ AZ EURÓPÁBA IRÁNYULÓ MIGRÁCIÓ FRONTJÁN?

A korábbi évekhez képest 2024-ben némileg csökkent az Európába érkező irreguláris migránsok száma. Ez elsősorban annak volt köszönhető, hogy a kormányok a társadalmi hangulatot felismerve nemzetállami hatáskörben hoztak szigorításokat és kötöttek migrációs megállapodásokat a kibocsájtó- és tranzitországokkal. Ugyanakkor a számok kapcsán óvatosnak kell lennünk, hiszen a beadott menedékkérelmek magas száma miatt (2024 közepéig több mint félmillió kérelem) valószínűleg több százezres látenciáról beszélhetünk az irreguláris határátlépések kapcsán – még akkor is, ha sok menedékkérő regulárisan érkezett az Unió területére.¹

2025-ben várhatóan tovább fog növekedni az Európára nehezedő nyomás. A Száhel-övezet biztonsági kihívásai, a Közel-Keletet és Közép-Ázsiát sújtó gazdasági nehézségek miatt a migrációs kedv egyre növekszik.

A Migrációkutató Intézet 2025-ös évre vonatkozó prognózisában a migrációs útvonalak alakulását, a kibocsájtó országok állapotait, valamint a migrációra adott európai válaszok lehetséges alakulását vizsgálja.

RÉGI-ÚJ ÚTVONALAK

2024-ben az előző évhez képest 40%-kal csökkent az Európai Unió külső határain észlelt irreguláris határsértések száma. A Frontex 2024 október végéig összesen 191 900 esetről számolt be.² A változás elsősorban a közép-mediterrán és a nyugat-balkáni migrációs útvonal forgalmának csökkenésével indokolható. Eközben bár forgalma jelentősen visszaesett, továbbra is a közép-mediterrán útvonal volt a

ABSZTRAKT

Kihívásokkal teli év vár Európára 2025-ben is. A közös migrációs politika kudarcai miatt a tagállamok egyre inkább saját kezükbe veszik az irányítást. Bár az afganisztáni és szíriai helyzet stabilizálódása lehetőségeket is kínál Európa számára, a kibocsájtó régiókban uralkodó állapotok továbbra is aggasztóak. 2025-ben ezért várhatóan folytatódni fog a 2024-ben már megkezdődött folyamat: az Európai Unió tagországai fokozzák diplomáciai erőfeszítéseiket a kibocsájtó- és tranzitországokkal való megállapodások érdekében, hogy azok tartsák, illetve fogadják vissza az irreguláris migránsokat. Az európai országok emellett szisztematikusan próbálják megteremteni a jogosulatlanul itt tartózkodók kitoloncolásának jogi feltételeit.

¹ EUAA 2024.

² FRONTEX 2024A.

legfrekvenciáltabb 55 227 esettel.³ A kelet-mediterrán útvonalon tovább emelkedtek a számok, október végéig 54 989 határsértésről érkezett jelentés.⁴ Nagy-Britanniába a La Manche csatornán keresztül 57 162 határsértő próbált átjutni, ők elsősorban a nyugat-balkáni, közép- és nyugat-mediterrán útvonalakon keresztül érkeznek az Európai Unió területére.⁵ Mi várható 2025-ben? Az alábbiakban az Európába irányuló irreguláris migráció főbb útvonalait vesszük sorra.

A NYUGAT-BALKÁNI ÚTVONAL

2024-ben jelentősen csökkent a nyugat-balkáni útvonal forgalma, amelynek dinamikáit három ország helyzete határozza meg, ezek Szerbia, Bosznia-Hercegovina és Bulgária. Szerbiában a hatóságok 2023 októberben megkezdték az embercsempész csoportok felszámolását, az ország északi részein várakozó migránsokat pedig délre szállították. Ennek köszönhetően a magyar határra nehezedő nyomás is jelentősen mérséklődött. Nehéz azonban megjósolni, hogy Belgrád eltökéltsége kitart-e 2025-ben is – annál is inkább, mert 2024 közepétől ismét jelentősen emelkedett Magyarország déli határain az irreguláris határátlépési kísérletek száma.⁶

Bosznia-Hercegovina esetében a migrációs nyomás valamelyest csökkent, ellenben az embercsempészekhez és az irreguláris migránsokhoz köthető erőszakos cselekmények megszorodtak. Az Ázsiából és a Közel-Keletről érkező migránsok között gyakoriak a viták, amelyek gyakran összecsapásokhoz vezetnek. 2024-ben több migránsok közötti lövöldözésről,⁷ kérelésről számoltak be a hírek,⁸ illetve a hatóságok is összecsaptak felfegyverzett migránsokkal.⁹ Zarko Laketa, a bosznia-hercegovinai kormány migrációs irodájának vezetője szerint az irreguláris migránsok „biztonsági kockázatot” jelentenek az ország számára, ezért az Európai Unió segítségét kérte.¹⁰ A hatóságok tehát felismerték a problémát, így 2025-ben várhatóan határozott lépéseket tesznek a rend helyreállítása és az embercsempész csoportok visszaszorítása érdekében.

Bulgária a nyugat-balkáni útvonal fő belépési pontja. A migrációs helyzet kezelésére 2024 márciusban 500 Frontex tisztet vezényeltek az országba.¹¹ A Frontex meghosszabbítja megerősített misszióját,¹² emellett a bolgár hatóságok egy 1,7 millió eurós projekt részeként közös parancsnokságokat hoznak létre a török határőrséggel a határ mindkét oldalán.¹³

³ IBID.

⁴ IBID.

⁵ IBID.

⁶ POLICE.HU 2025.

⁷ SARAJEVO TIMES 2024a.

⁸ SARAJEVO TIMES 2024b.

⁹ INFOMIGRANTS 2024b.

¹⁰ INFOMIGRANTS 2024a.

¹¹ THE SOFIA GLOBE 2024.

¹² VODENICHAROVA 2024.

¹³ DAILY SABAH 2024.

2025. január 1-jén Románia és Bulgária csatlakoztak a schengeni övezethez, így a Frontex várhatóan a korábbinál is erőteljesebben lép fel a két ország külső határszakaszain. A Frontex Bulgária mellett már megerősítette jelenlétét Szerbiában, Bosznia-Hercegovinával pedig folynak a tárgyalások az együttműködési megállapodásról. Emellett várhatóan több tagállam küld majd kétoldalú megállapodások keretében rendőri kontingenseket a két új tagországba.

A balkáni útvonal forgalmának, ezáltal a Magyarországra nehezedő migrációs nyomásnak az alakulást nemcsak az érintett országok politikája, hanem a szíriai események, valamint a szír menekültek Törökországból való hazatelepítésének a sikere is befolyásolni fogják.

A KÖZÉP-MEDITERRÁN ÚTVONAL

2023 után 2024-ben is a közép-mediterrán volt a legfrekvenciáltabb migrációs útvonal, 55 227 határátlépési kísérlettel. Az útvonalat elsősorban Tunézia, Banglades és Szíria állampolgárai használják.¹⁴ Giorgia Meloni kormánya migrációs politikájának, illetve az észak-afrikai országokkal kötött kétoldalú megállapodásoknak köszönhetően azonban az érkezésszámok jelentősen csökkentek. Olaszország esetében a 2023-as több mint 157 000 észleléshez képest 2024-ben 50 000 észlelést említ az UNHCR.¹⁵ Ezzel mintegy harmadára esett az országba érkező irreguláris migránsok száma. Ez annak köszönhető, hogy a Meloni kormány jelentős gazdasági befektetéseket hajtott végre Afrikában, hogy helyben kezelje a migráció kiváltó okait, illetve jó kapcsolatot ápol az ún. kapuőr-államokkal.¹⁶ A beruházások egyik kiemelt célországa az embercsempész csoportok esetében is kulcsszerepet betöltő Líbia.¹⁷ A gazdasági előnyökért cserébe az ország vállalja, hogy hatékonyabban lép fel az irreguláris migrációval szemben.

Jelentősen csökkentették az útvonal forgalmát az EU és Tunézia, valamint az EU és Egyiptom között megkötött megállapodások is.¹⁸ Ezek keretében az Európai Unió gazdasági támogatásáért cserébe mindkét állam vezetői vállalták a határozottabb fellépést az országaikban működő embercsempész csoportokkal szemben. Tunéziából mintegy 80%-kal kevesebb migráns érkezik az egyezmény megkötése óta.¹⁹ Egyelőre nem látszik olyan tényező, ami miatt a közép-mediterrán útvonal forgalma fokozódhatna 2025-ben.

A NYUGAT-AFRIKAI ÚTVONAL

Az elsősorban Spanyolországot, azon belül is a Kanári-szigeteket célzó nyugat-afrikai útvonal forgalma 34 091 határátlépési kísérlettel jelentősen emelkedett az elmúlt évekhez

¹⁴ FRONTEX 2024.

¹⁵ UNHCR 2024A.

¹⁶ SWP 2024.

¹⁷ THE ARAB WEAKLY.

¹⁸ KHAN 2024.

¹⁹ POLITICO 2024.

viszonyítva.²⁰ Ennek okai elsősorban a Száhel instabilitása, illetve a Tunézián át vezető útvonalak lezárulása. A korábban Tunéziában működő csoportok Marokkóba és Mauritániába helyezték át székhelyüket, innen kínálják szolgáltatásaikat, elsősorban Marokkó, Mali és Szenegál állampolgárainak.²¹

Idén november közepéig 54 216 bevándorló érkezett tengeren vagy gyalogosan Spanyolországba, leginkább a Kanári-szigeteken, a Baleár-szigeteken, illetve Ceután és Melillán keresztül; ez 15,8%-kal több, mint a tavalyi év azonos időszakban. 2024-ben több, mint 40 ezer migráns szállt partra a Kanári-szigeteken.²² A madridi kormány őket a szárazföldi Spanyolországba hajóztatta, ezzel elkerülve, hogy feszültség alakuljon ki a turizmusból élő szigetcsoport vezetésével. A migránsok aztán általában Franciaországba és Belgiumba távoznak.

A Baleár-szigeteken keresztül több, mint ötezer irreguláris bevándorló jutott be az országba. Ceutába és Melillába, Spanyolország Marokkóban lévő exklávéiba november közepéig összesen 2 367 migráns érkezett; Melillába kevesebben jutottak be, mint a tavaly, ám Ceutába 126,3%-kal több ember érkezett, mint 2023-ban.²³

Egy Marokkóval megkötött egyezmény tovább sarkalhatja a rabati kormányt az irreguláris migráció elleni fellépésre. Kormányzati források alapján a marokkói hatóságok az idei év során már 210 csempészhálózatot számoltak fel, valamint 48 963 migráns útnak indulását akadályozták meg.²⁴ Az ország haditengerészete pedig több mint 14 000 migránst mentett ki a Földközi-tengerből és az Atlanti-óceánból.²⁵ Dubravka Šuica, az új bizottság mediterrán térségért felelős biztosa meghallgatásán bejelentette, Marokkóval hamarosan megkezdődhetnek a tárgyalások egy migrációs megállapodásról.

A KIBOCSÁJTÓ RÉGIÓKBAN VÁRHATÓ FOLYAMATOK

AFRIKA

Az Afrikából Európába irányuló migrációs folyamatok kapcsán 2025-ben sem lehetünk túl optimisták: mind a strukturális folyamatok, mint a gazdasági problémák vagy a túlnépesedés, mind a különféle regionális kihívások fűtik az elvándorlást. Az egyetlen pozitív eredmény, hogy az Európai Unió és a tagállamok több úgynevezett kapuőr-megállapodást is kötöttek az elmúlt évben többek között Mauritániával és Egyiptommal, illetve, hogy a korábbi együttműködések is viszonylag jól működnek például Tunéziával és Marokkóval, és ezek kiterjesztését is tervezi az EU (lásd később). Ugyanakkor ezek csak mérsékelni tudják az irreguláris migrációt, megállítani nem – már csak azért is, mert 2024-

²⁰ FRONTEX 2024.

²¹ IBID.

²² ALCÁNTARA 2024.

²³ EUROPA PRESS 2024.

²⁴ FAOUZI 2024.

²⁵ DAOUDI 2024.

ben maguk is fontos kibocsátóként működtek.²⁶ Nem véletlen, hogy az elmúlt években több százezer afrikai állampolgár érkezett irregulárisan Európába.²⁷

A migránsok jelentős része továbbra is elsősorban gazdasági okokból vág neki az útnak: ezt világosan mutatták a 2024-es adatok, melyek alapján az Európába érkezők jelentős része nem háborús konfliktusokkal vagy egyéni üldözéssel sújtott országokból érkezett, amit jól mutat az észak- és nyugat-afrikai államok, mint Egyiptom, Algéria, Marokkó, Guinea, Szenegál polgárainak felülreprezentáltsága.²⁸ Ezek a trendek valószínűleg 2025-ben is érvényesülni fognak: Európa vonzereje a globális migrációs folyamatokban továbbra is csak Észak-Amerikáéval vetekszik.

Ami a fegyveres konfliktusokat illeti, 2025 kapcsán két nagy válsággócot érdemes kiemelni, amelynek hatása valószínűleg ebben az évben is érezteti majd hatását: az egyik a Száhel elhúzódó instabilitása, amely komoly migrációs folyamatokat váltott ki Európa fele is. Ezt jól mutatja, hogy 2024 első 10 hónapjában Afrika összes országa közül messze Maliból érkeztek a legtöbben irregulárisan az EU területére, 14 885-en.²⁹ Figyelembe véve az erőszak növekvő mértékét az országban és általában a régióban, ez a trend várhatóan fennmarad. Az is kérdéses, mikor kapcsolódnak rá a migrációs hálózatokra a térség többi konfliktus sújtotta országának – Burkina Fasónak, Nigernek, Csádnak – a lakosai. A dzsihádisták csoportok előretörése ugyanis töretlen tempóban zajlik, és annak sem a puccsal hatalomra került katonai junták, sem a francia és ENSZ-erők helyett segítségül hívott Afrika Hadtest névre átkeresztelt Wagner-zsoldosok nem tudnak gátat szabni.

A másik pusztító válság a több mint másfél éve tartó szudáni polgárháború, amely több mint hárommillió menekülthullámot generált. Bár az útra kelők döntő többsége a régióban maradt, a szudáni menekültek egyre nagyobb számban jelennek meg Európában is, és a konfliktus elhúzódásával ez a folyamat fenn fog maradni.³⁰ Márpedig a szembenálló felek, illetve külső támogatóik egyelőre a katonai megoldásban bíznak, nem sok teret engedve a konfliktus tárgyalásos rendezésének. Az etnikai tisztogatások, emberiség és háborús bűncselekmények pedig eleve megnehezítenek bármiféle megbékélést.

A KÖZEL-KELET

A Közel-Keletről Európába irányuló migrációt 2025-ben nagyban befolyásolja a szíriai helyzet alakulása. 2024-ben 24 év után megbukott Bassár al-Aszad rezsimje. Törökországból, ahol 3,6 millió szír menekült él, szinte azonnal megindult az emberek

²⁶ FRONTEX 2025.

²⁷ IOM 2023.

²⁸ FRONTEX 2025.

²⁹ Uo.

³⁰ AL-JAZEERA 2024.

hazaáramlása. Németországban, Görögországban, Hollandiában, Franciaországban, Olaszországban, Dániában, Svédországban, Nagy-Britániában, Svájcban és Norvégiában felfüggesztették a szír menedékkérelmek elbírálását. Ausztria ennél továbbment: Gerhard Karner belügyminiszter azt nyilatkozta, hogy visszavonnák a menekültstátuszát azon szír menekülteknek, akik öt évnél rövidebb ideje tartózkodnak az országban.³¹ Hogy a szírek Európából való hazatérése milyen mértékben és ütemben valósulhat meg, elsősorban azon múlik, hogy az új damaszkuszi kormányzat tudja-e stabilizálni az ország politikai és gazdasági helyzetét. Az európai országok várhatóan diplomáciai lépéseket tesznek majd az új kormányzat irányába, államközi segélyeket és gazdasági együttműködéseket ajánlanak fel a számára, az önként távozóknak pedig hazatelepülési támogatásokat biztosítanak, ezzel ösztönözve az emberek hazatérését. Ha azonban a damaszkuszi konszolidáció nem lesz sikeres, a Szíriából kiinduló irreguláris migráció továbbra is megmarad.

A szíriai helyzet mellett a migrációs folyamatokat a gazdasági helyzet alakulása fogja meghatározni. Az Arab Barometer 2024-es felmérései szerint a gazdasági nehézségek, a politikai bizonytalanság és a jobb oktatási lehetőségek iránti vágy sokakat ösztönöz az elvándorlásra.³² Tunéziában a 18-29 évesek 71 százaléka, Libanonban pedig 58 százaléka tervezi a kivándorlást. A magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők között is nagyobb a migrációs hajlandóság, ami a régió számára továbbra is jelentős agyelszívási kockázatot jelenthet. A diplomások több, mint fele fontolgatja ugyanis hazája elhagyását Szudánban (60 százalék), Jordániában (56 százalék) és Tunéziában (56 százalék), míg az alacsonyabb végzettségűek körében ezek az arányok alacsonyabbak.

A fő cél jellemzően Észak-Amerika, ezt követik Nyugat-Európa és a Perzsa-öböl országai. Franciaország az egykori gyarmatok polgárainak körében népszerű, például Tunéziában (31 százalék), Libanonban (25 százalék), Marokkóban (23 százalék) és Mauritániában (15 százalék). A palesztin migránsok inkább Törökországot választanák (22 százalék), míg Katar az Öböl menti országok közül a legvonzóbb cél Jordániában (22 százalék), Libanonban (21 százalék) és Mauritániában (19 százalék).

Sokan a szükséges okmányok hiányában is készek lennének elhagyni hazájukat, különösen Marokkóban, ahol a megkérdezettek 53 százaléka hajlandó vállalni az irreguláris migrációt. Magas arányban válaszoltak hasonlóan Mauritániában (44 százalék) és Tunéziában (42 százalék). Az irreguláris migrációs szándék Mauritániában az elmúlt két évben megduplázódott, ami a gazdasági és társadalmi problémák fokozódását, valamint a szükséges okmányok megszerzésének nehézségeit tükrözi. A kevésbé képzett lakosság körében különösen magas az illegális elvándorlásra való hajlandóság, főként Tunéziában és

³¹ FÓKUSZPONT 2024.

³² ARAB BAROMETER 2024.

Marokkóban. A férfiak az Arab Barometer jelentése szerint nagyobb valószínűséggel választanák az okmányok nélküli migrációt, mint a nők.

KÖZÉP-ÁZSIA

A Közép-Ázsiából induló migráció az elmúlt évtizedekben jelentős átalakuláson ment keresztül. Miközben a migráció korábbi fő iránya – Oroszország és Kazahsztán – továbbra is megmaradt, a nyugat-európai munkaerőhiány, a magasabb bérek és a stabil szociális rendszerek vonzóbbá tették az Európai Uniót is a közép-ázsiai migránsok számára.

A régió országai, különösen Üzbegisztán, Tádzsikisztán és Kirgizisztán, fiatal és dinamikus növekvő népességgel rendelkeznek, amely tovább fokozza a munkaerőpiacra nehezedő nyomást. Közép-Ázsiában a népességnövekedés az ENSZ adatai szerint évente 1,5–2%-os mértékű, a fiatalok aránya pedig meghaladja a lakosság 60%-át. A helyi gazdaságok nem képesek elegendő munkahelyet biztosítani, különösen az alacsony képzettségű fiatalok számára. A helyzetet a kormányok egyre inkább ideiglenes munkaerő-export programok révén igyekeznek kezelni, amelyek nemcsak a foglalkoztatási nyomást enyhítik, hanem jelentős gazdasági hasznot is hajtanak a hazautalt jövedelmek révén. Tádzsikisztánban és Kirgizisztánban az átlagos havi kereset 200-300 USD körül mozog, miközben az Európai Unióban – például Németországban – ugyanazért a munkáért akár havi 1500–2500 eurót is lehet keresni.³³ Ez a jövedelemkülönbség sokakat ösztönöz arra, hogy külföldön vállaljanak munkát, különösen olyan szektorokban, mint az építőipar, mezőgazdaság és vendéglátás.

A közép-ázsiai országok az elmúlt években számos bilaterális munkaerő-migrációs megállapodást kötöttek európai partnereikkel. Ezek a megállapodások nemcsak szabályozzák a migráns munkavállalók jogállását, hanem a hazai gazdaság stabilizálásához is hozzájárulnak a pénzáttalások révén. Üzbegisztán különösen aktív ebben a tekintetben. Az ország többek között az Egyesült Királysággal, Németországgal, Lengyelországgal és Csehországgal kötött megállapodásokat, amelyek lehetővé teszik üzbég állampolgárok számára, hogy szezonális munkát vállaljanak, különösen a mezőgazdaságban és az építőiparban. Lengyelország évente több ezer üzbég munkavállalót fogad a mezőgazdasági szezonális munkák során, míg Csehországban az üzbég munkavállalók a gyártási és szolgáltatási ágazatokban, valamint a közlekedési szektorban is jelentős szerepet töltenek be. Németországban az építőipar mellett az egészségügyi szektorban is egyre nagyobb az üzbég munkaerő iránti kereslet. Kirgizisztán szintén hasonló megállapodásokat kötött többek között Csehországgal és Magyarországgal.

Tádzsikisztán, követve Üzbegisztán példáját, egyre szorosabb kapcsolatokat igyekszik kialakítani az európai országokkal a bilaterális munkaerő-migrációs megállapodások révén. Ezek a megállapodások kiemelten fontosak az ország gazdasági stabilitása szempontjából,

³³ Elhangzott a szerző dusanbei IOM-képviselővezetőjével folytatott személyes beszélgetése során.

mivel Tádzsikisztán GDP-jének jelentős része – legalább 30%-a – a külföldön dolgozó munkavállalók hazautalásaiból származik. Ez biztosítja sok család megélhetését, és a helyi gazdasági növekedésnek is a fő motorja.

Kazahsztán, mint a régió legfejlettebb gazdasága, kevésbé érintett az alacsony képzettséget igénylő munkaerő-exportban, azonban szoros kapcsolatokat ápol Németországgal a magasan képzett munkaerő exportja terén. A kazah mérnökök és IT-szakemberek iránti kereslet különösen magas, mivel Németország innovációs és technológiai ágazatai jelentős munkaerőhiánnyal küzdenek.

2025-ben várhatóan további európai országok lépnek együttműködésre közép-ázsiai partnerekkel, vagy bővítik meglévő együttműködési kereteiket annak érdekében, hogy szabályozott keretek között fogadják a régióból érkező munkavállalókat. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján az európai országok kedvező visszajelzéseket adtak a közép-ázsiai munkavállalókkal kapcsolatban, akiket szorgalmuk, alkalmazkodóképességük és családközpontú értékrendjük miatt értékelnek nagyra. Ez utóbbi különösen fontos, mivel a közép-ázsiai munkavállalók nagy része hosszú távon hazatérési szándékkal vállal külföldön munkát, ami stabilitást biztosít a fogadó országok munkaerőpiacán.

AFGANISZTÁN

A 2021-es tálib hatalomátvétel óta Afganisztán mélyülő gazdasági és humanitárius válsággal küzd, amely miatt magas a migrációs kedv. A hatalomátvétel után a nemzetközi segélyek drasztikusan visszaestek, miközben a tálib rezsim által bevezetett korlátozások és tiltások – például a nők munkavégzésének és oktatáshoz való hozzáféréseinek akadályozása – tovább súlyosbították az egyébként is kilátástalan megélhetési helyzetet. Az állapotokat tovább rontja az éghajlatváltozás és annak következményei, amelyek jelentősen hozzájárultak a lakosság megélhetési forrásainak kimerüléséhez. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága adatai szerint 2024-re körülbelül 6 millió afgán hagyta el az országot, miközben az országon belül is milliók kényszerültek lakóhelyük elhagyására.³⁴

2024-ben mind Irán, mind Pakisztán tovább szigorította határvédelmi intézkedéseit, hogy kezelje az egyre növekvő afgán menekült- és migránsáradatot. A határmenti térségekben fokozott katonai jelenlét és újabb kerítésszakaszok építése vált jellemzővé, miközben mindkét ország tömeges visszatoloncolásokat hajtott végre. A tömeges visszatoloncolások folytatódása esetén további afgán menekültek indulhatnak Törökország felé, miközben Tádzsikisztán, mint felértékelődő tranzitország, szintén jelentős migrációs nyomással szembesülhet. Ez a folyamat fokozhatja a térség instabilitását, különösen a radikalizációval már amúgy is jelentősen terhelt tádzsik hegyvidéki régiókban.

Az afgán menekülthullám hatásai nem korlátozódnak a térségre; a szomszédos országok növekvő migrációs nyomása Európát is érinti, különösen Törökországon és a balkáni

³⁴ UNHCR OPERATIONAL DATA PORTAL 2024.

útvonalon keresztül. A Frontex adatai szerint 2023-ban és 2024-ben az afgán állampolgárok a balkáni útvonalon az illegális határátlépők egyik legnagyobb csoportját alkották. Az EU határain a migrációs nyomás várhatóan tovább nő, különösen a balkáni és a fekete-tengeri útvonalakon. Az illegális határátlépések száma emelkedhet, és a menedékkérelmek száma is jelentősen növekedhet, ami még nagyobb terhet róhat az európai határvédelmi rendszerekre és a menekültügyi politikára. Európa szempontjából kulcsfontosságú, hogy a kormányok biztonságos országnak minősítik-e Afganisztánt. Noha ez lehetőséget kínál a kitoloncolásokra, a nyugati kormányok egyelőre nem mutatnak nyitottságot a tálib rezsim elismerésére. Ez változhat, ha a migrációs nyomás növekszik, de nagyobb esély van arra, hogy az Európai Unió inkább Törökországot és Afganisztán szomszédait támogatja majd határvédelmük erősítésében.

MEGHATÁROZÓ VÁLASZTÁSOK EURÓPÁBAN

Európa-szerte erősödnek a bevándorlásellenes, illetve -kritikus pártok; a belpolitikai vitákban, valamint a választási kampányokban egyre többen ígérnek a migráció visszaszorítását. 2025-ben több olyan választás is lesz a kontinensen, amelyek befolyásolhatják a bevándorlási politikákat.

Az első ilyenre 2025. január 26-án kerül sor Belaruszban. Aljakszandr Lukasenka elnök már 2024. februárjában bejelentette, hetedik alkalommal is indulni fog a pozícióért, amelyet 1994 óta tölt be.³⁵ Nagy meglepetéseket aligha fog okozni a voksolás, Lukasenka győzelemre számít, amelynek értelmében az Európai Unió keleti határán – azaz Lengyelország, Litvánia és Lettország Belarusszal közös határán – tovább folytatódhat a migrációs nyomás. Belaruszt azzal vádolja az Európai Unió, hogy szándékosan szervezi meg a Közel-Keletről, Dél-Ázsiából és Afrikából érkező migránsok beutazását az országba, majd őket az ország nyugati határára irányítják. Előreláthatólag ez a migrációs nyomás 2025-ben is temérdek bonyodalmat fog okozni a Belarusszal határos uniós tagállamoknak, noha a Frontex adatai azt jelzik, a 2020–2021-es időszakhoz képest kevesebben érkeznek az itteni határra az irreguláris bevándorlók.³⁶

A második, irreguláris migráció szempontjából fontos választásra 2025. február 23-án kerül sor. Németországban azután írták ki az előrehozott szövetségi választásokat, hogy az Olaf Scholz kancellár vezette koalíciós kormány összeomlott, amelynek háttérében a költségvetési politikáról szóló viták és gazdasági kihívások állnak, de a német lakosság is támogatta a voksolás kiírását, mivel nőtt az elégedetlenségük a kormány teljesítményével szemben. Az új választások célja az lesz, hogy olyan stabil kormány alakuljon meg, amely képes kezelni Németország jelenlegi politikai és gazdasági kihívásait. Németország 2024-ben számos ponton szigorította migrációs politikáját: Szomáliával megállapodást kötöttek

³⁵ NGENDAKUMANA 2024.

³⁶ FRONTEx 2024.

a szomáliai állampolgárok hazaküldéséről, kitoloncolták az első afgánokat, továbbá több, mint nyolcezer elutasított menedékkérőnek fizettek a hazatérésért cserébe. A német pártok közül az Alternatíva Németországért (AfD) bevándorlásellenes párt szólalt fel a leghangosabban a szigorítások érdekében. Az AfD a legutóbbi, 2021-es választások óta rendkívül megerősödött, támogatottsága 10-től 19%-ra nőtt. A Forschungsgruppe Wahlen közvéleménykutató 2024. december 17–19. között készített felmérése szerint a CDU/CSU koalíciója továbbra is első helyen áll 31%-os támogatottsággal. A második helyet viszont így az AfD foglalja el, csak utána következik a Németország Szociáldemokrata Pártja (SPD) – amely a 2021-es választások óta körülbelül 10%-ot veszített –, a negyedik helyre pedig a Zöldek kerültek.³⁷ Hasonló eredménnyel számol az Allensbach 2024. november 30. és 2024. december 12. között készített felmérése is, amely az uniónak 36, az AfD-nek 18, a szociáldemokratáknak pedig 16%-ot jósol.³⁸ A felmérések tekintetében Németországban ismét koalíció jöhet létre a 2025. februári előrehozott választásokat követően.

Albánia is nagy erővel készül a parlamenti választásokra. A balkáni országban 2025. május 11-re tűzték ki a voksolás időpontját, amely az irreguláris migráció szempontjából is nagy jelentőséggel bír, tekintve, hogy Olaszország az Edi Rama vezette kormánnyal megállapodva létesített két migrációs központot Shëngjin és Gjadër városokban. Az egyezmény öt évre szól, ám a miniszterelnök ragaszkodott ahhoz, hogy egyszeri megállapodásról van szó, így Németország hasonló megkeresését már elutasította.³⁹ Közvélemény-kutatások szerint az Edi Rama vezette Albán Szocialista Párt lehet a voksolás győztese, így új befogadóközpontok létesítése aligha várható a balkáni országban, az albán–olasz kapcsolatok viszont tovább erősödhetnek.⁴⁰

Noha még nem tűzték ki, előreláthatólag 2025 szeptemberében tartanak Olaszországban helyhatósági választásokat. Az SWG közvéleménykutató felmérése szerint a legutóbbi, 2022-es általános választások óta nem történt nagy változás az erőviszonyok tekintetében. A 2024. december 11–16. közötti eredmények szerint első helyen áll a Giorgia Meloni miniszterelnök vezette jobboldali Olasz Testvérek (FdI) párt 29,3%-kal, a második helyet a balközép Demokrata Párt (PD) foglalja el 22%-kal, a harmadik helyen pedig a bevándorlásellenességről ismert, Giuseppe Conte vezette 5 Csillag Mozgalom (M5S) áll 11,2%-kal.⁴¹ Amennyiben az FdI támogatottsága kitart 2025 őszéig, az a szigorúbb bevándorlási politikát követő párt további erősödését fogja jelezni. A következő parlamenti választásokra viszont 2027 második feléig még várunk kell.

MIGRÁCIÓS PAKTUM ÉS FEJLESZTÉSI MEGÁLLAPODÁSOK

³⁷ FORSCHUNGSGRUPPE WAHLEN 2024.

³⁸ POLITPRO 2024A.

³⁹ PATERNOSTER 2024.

⁴⁰ SEMINI 2024.

⁴¹ POLITPRO 2024B.

2024. május 14-én az Európai Tanács – Magyarország és Lengyelország kivételével – elfogadta a migrációs és menekültügyi paktumot, amely kötelező szolidaritási mechanizmust ír elő a tagállamok számára.⁴² Ennek célja, hogy enyhítse a frontországokra nehezedő terheket azáltal, hogy a tagállamok bizonyos számú menedékkérőt átvesznek tőlük. Amennyiben ezt nem vállalják, 20 000 eurót kell fizetniük minden át nem vett migráns után.⁴³ A tervezet 30 000 főben határozza meg az éves minimális relokációs számot.⁴⁴ A közös uniós migrációs paktummal azonban nem minden ország ért egyet. A Dich Schoof vezette jobboldali holland kormány szigorúbb migrációs rendszer bevezetése mellett kötelezte el magát, amelynek nyomán 2024. szeptember 18-án bejelentette, mentességet kér az Európai Unió közös migrációs és menekültügyi politikája alól. Magyarország részéről pedig Bóka János európai uniós ügyekért felelős miniszter 2024. október 7-én szintén bejelentette, hogy a magyar kormány is élni fog az „opt-out” jogával, amennyiben szerződés módosításra kerül sor.⁴⁵

A paktumban foglalt elveknek 2026-ra kell érvényesülniük a tagállami jogalkotásokban. Mivel az európai politikában meghatározóbb tagországok nemzetállami szinten megkezdték migrációs politikájuk szigorítását, Brüsszel követő magatartást folytatva maga is tett lépéseket a probléma kezelése érdekében. Noha ezeknek a hatékonysága sok esetben kérdéses, 2025 során várhatóan folytatódni fog a soruk.

FOLYTATÓDÓ KISZERVEZÉSEK

Az Európai Unió mostanra már több kibocsátó- és tranzitországokkal kötött megállapodásokat az irreguláris migráció csökkentése érdekében. Brüsszel először 2023. július 16-án Tunéziával írt alá egy 150 millió eurós támogatásról szóló megállapodást, amellyel az illegális migráció okainak kezelését kívánják biztosítani. Az egyezmény értelmében az Európai Unió hozzájárul Tunézia gazdaságának stabilitásához, támogatja a zöld átállást és vállalta a minőségi ivóvíz biztosítását. A következő ország Egyiptom volt, amellyel 2024. március 17-én írták alá a társulási megállapodást. Ebben 7,4 milliárd eurós támogatást ígértek 2027-ig, cserébe Brüsszel erőteljesebb fellépést vár el az emberkereskedelem elleni küzdelemben.⁴⁶

A kör Jordániával és Marokkóval bővíthet. Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke 2024. december 16-án egyeztetett II. Abdullah jordán királlyal Ammánban tett látogatása során. A bizottsági elnök közölte, hogy a közel-keleti regionális kihívások leküzdése érdekében az Európai Unió támogatja az arab országot. Hangsúlyozta, Ammán támogatása prioritást élvez, tekintve, hogy Jordánia 730 000 szír menekültnek ad otthont. A menekültek 81%-a táborokon kívül, jellemzően Ammán, Irbid, Mafraq és Zarqa

⁴² EURÓPAI TANÁCS É.N.

⁴³ LIBOREIRO–GENOVESE 2024.

⁴⁴ PÁRDU CZ–GÖNCZI 2024.

⁴⁵ MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET 2024B.

⁴⁶ MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET 2024F.

városaiban és azok vonzásközrezében él. Dubravka Šuica, a mediterrán térségért felelős uniós biztos elmondta, hogy II. Abdullah jordán király január végén, február elején érkezhet Brüsszelbe, hogy aláírja a megállapodást. A biztos Marokkó kapcsán hangsúlyozta, hogy az észak-afrikai ország kapuórállamként kulcsfontosságú szerepet tölt be az Európába irányuló irreguláris migráció megfékezésében. A marokkói hatóságok idén szeptemberig több mint 45 000 embert akadályoztak meg abban, hogy elinduljanak Európa felé. Rabattal már közel 20 éve együttműködik az EU, a kapcsolatok pedig 2019. június 27-án új szintre emelkedtek, amikor a felek szorosabb együttműködés mellett kötelezték el magukat többek közt a környezetvédelemben, az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, valamint a migrációs problémák kezelésében. Marokkó 2014 és 2022 között több, mint 2,1 milliárd eurós támogatást kapott Brüsszeltől. 2023 márciusában pedig az Európai Unió újabb támogatást jelentett be, amelynek keretében 624 millió euró értékben indított a zöld átállást és az irreguláris migráció visszaszorítását célzó programokat.⁴⁷

Az Európai Unió tehát egyre inkább a kibocsátó- és tranzitországok támogatására helyezi a hangsúlyt, bízva abban, hogy a fejlesztésekkel származási országaikban tudják tartani az embereket. Ahhoz azonban, hogy jelentősen mérsékelni lehessen az Európába irányuló migrációs nyomást, az észak-afrikai és közel-keleti országokkal szemben kevésbé fejlett államokkal is megállapodásokat kellene kötni, köztük a száheli, vagy az olyan kelet-afrikai országokkal, mint Eritrea, Etiópia és Szomália. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) adatai ugyanis azt jelzik, ezekből az országokból jóval magasabb számban érkeznek migránsok Európába a nyugat-afrikai és a nyugat-mediterrán migrációs útvonalakon.⁴⁸ Egyelőre azonban az Európai Uniónak nincsenek ilyen tervei.

KÉTOLDALÚ MEGÁLLAPODÁSOK A KIBOCSÁTÓORSZÁGOKKAL

Míg Brüsszel kevés érdemi lépést tett, az európai kormányok migrációs politikája határozott fordulatot vett 2024-ben: Előtérbe kerültek a kitoloncolások, valamint az azokat lehetővé tévő bilaterális tárgyalások. Ebben a tekintetben Németország mutatta a legnagyobb aktivitást. 2024. november 6-án Olaf Scholz német kancellár és Hasszan Sejk Mahmoud szomáli elnök Berlinben megállapodott a Németországban jogalap nélkül tartózkodó szomáli polgárok hazaküldéséről. A lépés egyelőre szimbolikus jelentőségű, hiszen a Németországban tartózkodó 65 ezer szomáliából csak keveseket érint. A megállapodás azonban azért is fontos, mert ezzel egy máig konfliktusban álló országot minősítettek, ha nem is biztonságosnak, de bizonyos esetekben a visszatérésre alkalmasnak. A német kormány korábban Kenyával, Marokkóval és Georgiával kötött hasonló megállapodásokat, amelyek keretében gazdasági és diplomáciai előnyökért, illetve segélyért cserébe a kibocsátó országok vállalták németországi tartózkodásra nem jogosult állampolgáraik visszafogadását. December végén német küldöttség tárgyalta Szíria új vezetésével, ami azt vetíti előre, hogy

⁴⁷ UO.

⁴⁸ FRONTEX 2024B.

Berlin Szíriával is megállapodást köthet a menekültek és migránsok hazatérése érdekében. Noha a fenti egyezmények egyelőre nem vezettek tömeges kitoloncolásokhoz, a tendencia jól mutatja, hogy a német vezetés próbál megoldásokat találni az irreguláris migráció okozta kihívásokra. A német szövetségi kormány emellett immár kiemelt figyelmet fordít a helyben való segítségnyújtásra is, mely fontosságára a magyar kormány már 2015-ben felhívta a nemzetközi közvélemény figyelmét. Svenja Schulze német fejlesztési miniszter november 21-én Csádba látogatott, ahol az ott tartózkodó 700 ezer szudáni menekült megsegítéséről tárgyalt a helyi kormánnyal. A megállapodás értelmében a Világélelmészeti Program és a német Fejlesztési Minisztérium támogatja a csádi kormányt abban, hogy az elkövetkező öt évben 100 ezer hektár területet biztosítson a menekültek és a befogadó közösség számára, ahol megteremtik a modern mezőgazdasági termelés feltételeit.⁴⁹

2024-ben Róma is szigorított migrációs politikáján, ugyanis Olaszország a 2015-ös migrációs- és menekültválság óta kiemelt célpontja a harmadik országokból érkező irreguláris migránsoknak. 2024. december 15-ig 64 589-en érkeztek az olasz partokra az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának (UNHCR) adatai szerint, elsősorban olyan országokból, mint Banglades, Szíria, Tunézia, Egyiptom és Guinea. 4% alatti volt a Pakisztánból, Eritreából, Szudánból, Maliból és Gambiából érkezők aránya.⁵⁰ A közép-mediterrán útvonal nemcsak az egyik legforgalmasabb, de az egyik legveszélyesebb útvonalnak is számít, az átkelési kísérletek során évente több százakat nyelnek el a Földközi-tenger hullámai. Január és augusztus között 64%-kal csökkent a forgalom az útvonalon, amely mögött a tunéziai, líbiai és török hatóságok intézkedései, valamint az EU-nak és a tagállamoknak a tranzitországokkal kötött megállapodásai állnak.⁵¹ Noha az irreguláris migránsok száma csökkent, az olasz hivatalokhoz beérkező menedékkérelmek 63%-a várt feldolgozásra az UNHCR augusztus végi adatai szerint.⁵² Olaszország ezért Albániához fordult azzal a céllal, hogy a balkáni országban hozzon létre migránsközpontokat, ahol az illegális bevándorlókat helyezték el a menedékkérelmük feldolgozása idejére. Zömében olyan irreguláris migránsokról van szó, akiket a nemzetközi vizeken mentettek ki az Olaszország felé tartó hajókból vagy csónakokból.⁵³ A két központot Shëngjin és Gjadër városokban húzták fel mintegy 670 millió euróból.⁵⁴ Giorgia Meloni olasz miniszterelnök és albán hivatali kollégája, Edi Rama 2023. november 6-án írták alá a 3 000 főt befogadó központokról szóló megállapodást.⁵⁵ Róma alighanem folytatni fogja gyakorlatát 2025-ben is.

Spanyolország szintén olyan kibocsátóországokhoz fordult, ahonnan nagy számban érkeznek hozzájuk migránsok. Pedro Sánchez spanyol miniszterelnök 2024. augusztus

⁴⁹ MIGRÁCIÓKTÚTATÓ INTÉZET 2024D.

⁵⁰ UNHCR 2024B.

⁵¹ MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET 2024C.

⁵² UNHCR 2024B.

⁵³ MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET 2024C.

⁵⁴ TONDO 2024A.

⁵⁵ TONDO 2023.

végén indult nyugat-afrikai körútra annak érdekében, hogy a térség legnagyobb kibocsátóországaival együttműködve mérsékelje a Kanári-szigetekre érkező irreguláris bevándorlók számát. 2024-ben ugyanis a migránsok száma tovább nőtt a nyugat-afrikai útvonalon, az év első nyolc hónapjában 123%-os növekedést dokumentáltak a spanyol hatóságok a 2023-as adatokhoz képest.⁵⁶ Sánchez célja azonban nemcsak az irreguláris bevándorlás mérséklése volt, hanem a legális migráció elősegítése is. A spanyol kormányfő ugyanis úgy látja, az előregedő spanyol társadalomnak szüksége van a migráns munkavállalókra, ám biztosítani kell annak legális keretét.⁵⁷ A spanyol miniszterelnök először Mauritániába érkezett, ahol megújították az együttműködést a két ország biztonság erői között az embercsempészet elleni küzdelem érdekében. Körútját Gambiában folytatta, amellyel olyan partnerségi megállapodásokat írt alá, amelyek – közlése szerint – segítik a „biztonságos, rendezett és szabályos migrációt”.⁵⁸ Sánchez útja Szenegálban ért véget, ahol a tárgyalások során szintén az irreguláris migráció mérséklésén volt a hangsúly: ennek érdekében Adama Barrow, gambiai elnökkel együttműködési megállapodást írtak alá a körkörös migráció elősegítése, valamint az embercsempészet felszámolása érdekében.⁵⁹

A kétoldalú megállapodások azt jelzik, az európai kormányok számára egyre sürgetőbbé vált az irreguláris bevándorlás mérséklése, ezért a kibocsátóországokhoz fordultak segítségért. Előreláthatólag ez a tendencia a 2025-ös évben is tovább fog folytatódni, és újabb bilaterális egyezményekre számíthatunk.

KITOLONCOLÁSOK

A kitoloncolásokkal kapcsolatban Németország úttörője volt az afgánok hazatoloncolásában: korábban ugyanis a német hatóságok nem tudták hazaküldeni azokat a külföldi bűnelkövetőket, akik olyan veszélyesnek ítélt országból származnak, mint Afganisztán. A közép-ázsiai ország esetében tovább nehezíti az eljárást, hogy Berlin nem tart fent diplomáciai kapcsolatot a 2021 augusztusa óta regnáló tálibokkal. 2024. július 6-án azonban a tálib külügyminisztérium bejelentette, kész visszafogadni a kitoloncolt állampolgárait, azzal a feltétellel, hogy Németország elismeri őket. Berlin a követelést elutasította, ám végül mégis sikerült megszervezni a kiutasított állampolgárok elszállítását. 2024. augusztus 30-án Németország 28 afgánnal a fedélzetén indított repülőjáratot Kabulba. A lipcsei repülőtérre hat tartományból, Berlinből, Alsó-Szászországból, Baden-Württembergből, Bajorországból, Szász-Anhaltból és Thüringiából szállították a migránsokat. A legtöbb bűnelkövetőt kiskorúak elleni szexuális erőszak, különböző erőszakos cselekmények, illetve kábítószer terjesztés miatt ítélték el. A járat indulásakor minden kiutasított afgán 1 000 euró készpénzt kapott a szövetségi államtól.⁶⁰ Az azonban

⁵⁶ MELLERSH 2024.

⁵⁷ UO.

⁵⁸ EURONEWS 2024B.

⁵⁹ AFRICA NEWS 2024.

⁶⁰ MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET 2024A.

korántsem biztos, hogy kormányuk elismerése nélkül a tálibok hajlandók lennének afgánok tömegeit visszafogadni. Németország végül Üzbegisztánhoz fordult: a két ország 2024. szeptember 15-én, Nancy Faeser szövetségi belügyminiszter szamarkandi látogatása során írt alá megállapodást, amelynek része, hogy a közép-ázsiai országon keresztül szállíthatják haza a kitoloncolt afgánokat.⁶¹ A szíriai rezsim bukása Berlinnek 2025-ben lehetőséget kínál arra, hogy törvényt hozzon, mely értelmében a jövőben nem hosszabbítják meg a Németországban élő szírek oltalmazotti státuszát, így kellő politikai akarat esetén megindulhat az országban élő egymillió ember hazaáramlása.

PÉNZ A TÁVOZÓKNAK

2024-ben több ország nyúlt a támogatott, önkéntes hazatelepítés eszközéhez. November végén a német kormány a bevándorlásellenes Alternatíva Németországért kérésére nyilvánosságra hozta adatait, melyek szerint idén több, mint nyolcezer elutasított menedékkérőnek fizettek a hazatérésért cserébe. A program szerint azok az irreguláris bevándorlók, akik menedékkérelmük elutasítása után hazatérnének, kérvényezhetik a német hazatelepítési programban, illetve a „Starthilfeplus” elnevezésű programban való részvételt. A támogatás magába foglalja az utazási költségeket, illetve, ha a hazaút során erre szükség van, az egészségügyi ellátás költségeit is. Továbbá a hazatelepülő felnőtt bevándorlók 1 000 euró (410 000 forint) a gyermekek 500 euró (205 000 forint) egyszeri támogatásra jogosultak. Egy család legfeljebb 4 000 eurót (1 650 000 forint) kaphat.

A német gyakorlat nem újkeletű, Ausztria szintén fedezi a hazatelepülő utazási költségeit, illetve legfeljebb kilencszáz eurót biztosít a számukra. Svédországban szintén bevett gyakorlatnak számít, hogy fizetnek a hazatelepülésért, ráadásul a kormány idén októberben jelentette be, hogy emelni fogja a hazatelepülési csomag összegét. A skandináv országban egyelőre továbbra is csak azok a bevándorlók igényelhetik ezt a támogatást, akik legálisan tartózkodnak Svédországban. A visszatérni készülő felnőttek 10 000 svéd koronát (360 ezer forint), a gyermekek pedig 5 000 Svéd koronát (180 ezer forintot) kaphatnak. Egy család legfeljebb 40 000 koronát (1 430 000 forint) igényelhet. A támogatás összege 2026-ban emelkedni fog. Dániában azok kaphatnak hazatelepülési támogatást, akiknek elutasították a menedékjog iránti kérelmét, vagy akiknek a menedékjogát visszavonták. A remigrációs támogatás egy főre 20 000 dán korona (1 110 000 forint), amennyiben az illető az elejétől fogva együttműködik a hatóságokkal; amennyiben az elutasított menedékkérő eleinte nem, de a folyamat során mégis együttműködővé válik, akkor 15 000 koronát (830 ezer forint) kaphat. Ha az érintett az elutasítása után 14 napon belül visszavonja menedékjogi kérelmét, akkor az alaptámogatás mellett további 20 000 koronát igényelhet, tehát összesen 40 000 koronát (2 220 000 forint) kaphat. Ha 14 nap után vonja vissza a kérelmét és együttműködik a hatóságokkal, akkor összesen 30 000 korona (1 660 000 forint) jár neki. Franciaországban szintén kaphatnak anyagi támogatást a hazatérők: bevándorló helyzetétől és származási

⁶¹ RINKE 2024.

országától függően 3 000 és 5 000 euró (1 240 000 és 2 070 000 forint) közötti összeget kaphat. 2023-ban az Európai Unióból hazatelepült bevándorlók 75%-a kapott támogatást a hazatérésért cserébe. Közülük a legtöbben nem önként mentek vissza a hazájukba.⁶²

Az eszköz jelentősége 2025-ben rendkívüli módon felértékelődik, hiszen az Európában élő szíriai menedékkérők és oltalmazottak hazatéréséhez komoly inspirációt jelenthet az anyagi támogatás. Ezzel az európai kormányok a háborús ország újjáépítését és stabilitásának a megőrzését is támogatni tudják.

TAGÁLLAMI SZIGORÍTÁSOK

2024-ben a migrációnak leginkább kitett európai országok nem vártak arra, hogy Brüsszel oldja meg helyettük a problémát. A kormányok nemzetállami hatáskörben, kétoldalú megállapodásokkal és törvényi szigorításokkal igyekeztek mérsékelni a rájuk nehezedő nyomást. Ez a tendencia várhatóan 2025-ben is folytatódni fog. Vannak azonban kivételek.

NÉMETORSZÁG

2021-ben Angela Merkel 16 év után távozott a kancellári székből, helyét a korábbi szociáldemokrata alkancellár és pénzügyminiszter Olaf Scholz vette át. A Merkel-vezette nagykoalíciót felváltó hárompárti koalíció pártjai egyéb szakpolitikai kérdések mellett a migráció kezelésében is merőben eltérő álláspontra helyezkedtek. 2024-ben Németországban adták be az EU-ban benyújtott menedékkérelmek 22%-át, hozzávetőlegesen 270 ezret.⁶³ 2024 szeptemberében a német kormány ideiglenes határellenőrzéseket vezetett be valamennyi határszakaszán. A döntést Nancy Faeser belügyminiszter a német menekültügyi rendszer fenntarthatatlanságával indokolta.⁶⁴ A hazautalások problémáját kezelendő 2024-ben a 16 német tartományból 14 vezette be az úgynevezett szociális kártyarendszert, amelyen az állami segélyeket folyósítja. A koalíció sikertelen lépéseiből az ellenzéki pártok profitáltak, kiváltképp AfD, amely jó érzékkel volt képes tematizálni migrációs kérdésekben a német közbeszédet. 2024 nyarára a párt elérte legnagyobb sikerét és a CDU mögött a második legerősebb német párttá vált és kiemelt pozícióját az EP-választásokon is képes volt megőrizni. Az AfD a választásokat követően Kelet-Németország vezető politikai erejévé vált, öt szövetségi tartományban is az első helyen végezve. A migrációs mellett gazdasági problémákkal is terhelt koalíció végül 2024, novemberében omlott össze, Olaf Scholz kancellár pedig decemberben vesztette el a bizalmi szavazást.

Kérdéses, hogy a keményebb migrációs politikával kampányoló, a közvéleménykutatók által első helyre mért CDU/CSU kivel alakít majd kormányt. A párt prominenseinek retorikájából azonban kitűnik, hogy a szövetség szakítva korábbi politikájukkal immár a

⁶² MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET 2024E.

⁶³ KINKARTZ 2024.

⁶⁴ EURONEWS 2024a.

szigorítás páriján van. A szíriai és afganisztáni helyzet alakulásának függvényében ez tízezrek, sőt, százezrek hazatérését is jelentheti.

HOLLANDIA

Új korszak kezdődött Hollandiában a migrációellenes Szabadság Párt 2024-es választási győzelmével. A korábbi hírszerzési vezető, Dick Schoof vezette kormány szigorú bevándorlási és menekültügyi intézkedéseket léptetett életbe, amelyek célja a menedékkérők számának jelentős csökkentése. Ezeket az intézkedéseket az ország történetének „legszigorúbb menekültügyi politikájának” nevezték. A terveik szerint visszavonják a 2024 januárjában elfogadott elosztási törvényt, amely értelmében az önkormányzatokat kötelesek befogadni menedékkérőket; továbbá a menedékkérők többé nem kaphatnának elsőbbséget a szociális albérletek kiosztásakor.⁶⁵ Az új vezetés szigorú határellenőrzést vezetett be, és opt-out záradékot tervez benyújtani az Európai Bizottsághoz, amelynek az lenne a célja, hogy Hollandiát minél hamarabb mentsék fel az EU Migrációs és Menekültügyi Paktumának rendelkezései alól.⁶⁶ Az őszi ülészek vége előtt megszületett új tervek között szerepel, hogy Hollandia legfeljebb 200, a ENSZ által kiválogatott menedékkérőt fogad be a korábbi 500 helyett.⁶⁷

SVÉDORSZÁG

A 2022-óta hatalmon lévő jobboldali kisebbségi kormány és az azt kívülről támogató migrációellenes Svéd Demokraták fordulópontot hoztak a svéd migrációs politikában. A bevándorlás kezelésében a korábbi „jogosultság-alapúról” egyre inkább „követelmény-alapú” migrációs politikára térnek át.⁶⁸ A svéd kormány növeli a hazájukba önként visszatérő bevándorlóknak nyújtott támogatásokat. 2026-tól kezdve 350 ezer svéd koronáig (körülbelül 31 ezer euróig) terjedő pénzügyi támogatásra is jogosultak lehetnek.⁶⁹ A svéd kormány négyéves fejlesztési stratégiája keretében 3 milliárd svéd koronával támogatná a tranzit- és kibocsátó országokat, ezáltal hosszú távon mérsékelné az EU-ba és Svédországba irányuló migrációt. A fejlesztési és migrációs politika összekapcsolásával a kormányzat az elvándorlás kiváltó okainak csökkentése mellett a visszatérések hatékonyságát is növelni kívánja. Ezért a segély egy részéből speciális visszatérési központokat hoznának létre a kibocsátó országokban, amelyek támogatást nyújtanának azoknak, akiknek elutasították a menedékkérelmét, és azoknak is, akik önként tértek vissza hazájukba. Ugyanakkor a segély egyes részeit feltételekhez kötnék, hogy a támogatásért cserében az országok fogadják vissza a Svédországból kitoloncolt állampolgáraikat.⁷⁰

⁶⁵ KABINETSFORMATIE23 2024

⁶⁶ REUTERS 2024.

⁶⁷ Middle East Monitor 2024.

⁶⁸ Selberg 2024.

⁶⁹ Wallis 2024.

⁷⁰ Regeringen 2024.

ÖSSZEGZÉS

Az Európára nehezedő migrációs nyomás nem csökken. Afrika biztonsági problémái, a Észak-Afrika, a Közel-Kelet és Közép-Ázsia gazdasági nehézségei miatt milliók gondolkoznak az elvándorláson, sokak elsődleges célpontja pedig Európa. Közben az európai országokban a szavazópolgárok egyre inkább olyan politikai erőket juttatnak pozícióba, amelyek hatékony választ ígérnek a bevándorlás kihívásaira. 2025-ben ezért várhatóan folytatódni fog a 2024-ben már megkezdődött folyamat: Az Európai Unió tagországai nem várnak a Brüsszel által irányított, közös migrációs politika életbe lépésére, ehelyett nemzetiállami hatáskörben veszik a kezükbe az irányítást. Fokozzák diplomáciai erőfeszítéseiket a kibocsájtó- és tranzitországokkal való megállapodások érdekében, hogy azok tartsák, illetve fogadják vissza a migránsokat. Emellett megteremtik a jogi feltételeit a tartózkodásra nem jogosult személyek kitoloncolásoknak.

IRODALOMJEGYZÉK

AFRICA NEWS (2024): Spain's Prime Minister Pedro Sanchez attends a press conference in Dakar. Africa News, 2024.08.29. Forrás:

- <https://www.africanews.com/2024/08/29/spains-prime-minister-pedro-sanchez-attends-a-press-conference-in-dakar/> (Megtekintve: 2024.12.18.)
- ALCÁNTARA, María (2024): Nuevo récord en inmigración: la primera quincena de noviembre registra el mayor número de llegadas irregulares a Canarias en 2024. El Mundo. 2024.11.18. Forrás: <https://www.elmundo.es/espana/2024/11/18/67365c6ee4d4d87c088b45e8.html> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- AL-JAZEERA (2024): *Refugee chronicles: The long and lonely road from Sudan to France*. Forrás: Al-Jazeera. (Letöltés ideje: 2025.01.02.)
- ARAB BAROMETER (2024) Migration in the Middle East and North Africa, 2024 Augusztus. Forrás: <https://www.arabbarometer.org/wp-content/uploads/AB8-Migration-Report-EN.pdf>
- DAILY SABAH (2024): Türkiye, Bulgaria cooperate to tackle irregular migration. Daily Sabah. 2024.08.25. Forrás: <https://www.dailysabah.com/politics/turkiye-bulgaria-cooperate-to-tackle-irregular-migration/news> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- DAOUDI, Asmae (2024): Authorities Halt Over 48,000 Migrant Smuggling Attempts in Morocco. Morocco World News. 2024.11.02. Forrás: <https://www.moroccoworldnews.com/2024/11/366097/authorities-halt-over-48-000-migrant-smuggling-attempts-in-morocco> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- EUAA (2024): Latest Asylum Trends - Mid-Year review. EUAA. 2024.09.23. Forrás: <https://euaa.europa.eu/lat-my2024> (Megtekintve: 2025.01.06.)
- EURONEWS (2024A): Germany announces temporary border checks at all land borders. EURONEWS. 2024.09.10. Forrás: <https://www.euronews.com/my-europe/2024/09/10/germany-announces-temporary-border-checks-at-all-land-borders> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- EURONEWS (2024B): Spain and The Gambia sign partnership agreement on migration control in the Canary Islands. Euronews, 2024.08.29. Forrás: <https://www.euronews.com/my-europe/2024/08/29/spain-and-the-gambia-sign-partnership-agreement-on-migration-control-in-the-canary-islands> (Megtekintve: 2024.12.18.)
- EUROPA PRESS (2024): La llegada de migrantes en situación irregular a Canarias se dispara y roza ya los 40.000 en lo que va de año. Europa Press. 2024.11.19. Forrás: <https://www.europapress.es/epsocial/migracion/noticia-llegada-migrantes-situacionirregular-canarias-dispara-roza-ya-40000-va-ano-20241119151456.html> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- EURÓPAI TANÁCS (É.N): Migrációs és menekültügyi paktum. (é.n.) Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/eu-migration-policy/eu-migration-asylum-reform-pact/> (Megtekintve: 2024.12.17.)
- FAOUZI, Adil (2024): EU to Offer Comprehensive Partnership Deal to Morocco to Stem Irregular Migration. Morocco World News. 2024.11.06. Forrás: <https://www.moroccoworldnews.com/2024/11/366183/eu-to-offer-comprehensivepartnership-deal-to-morocco-to-stem-irregular-migration> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- FÓKUSZPONT (2024): *Hazaküldené a szíreket Európa*. Forrás: <https://migraciokutato.hu/wp->

- content/uploads/2024/12/20241211_MKI_fokuszpont_24_109_h.pdf (Letöltés ideje: 2025.01.02.)
- FORSCHUNGSGRUPPE WAHLEN (2024): Politbarometer Dezember II 2024. 2024.12.20.
Forrás: <https://www.forschungsgruppe.de/Aktuelles/Politbarometer/>
(Megtekintve: 2024.12.21.)
- FRONTEX (2024): Monitoring and risk analysis. 2024. Forrás:
<https://www.frontex.europa.eu/what-we-do/monitoring-and-risk-analysis/migratory-map/> (Megtekintve: 2024.12.19.)
- FRONTEX (2024A): EU external borders: irregular border crossings drop 43% in first 10 months of 2024. Frontex. 2024.11.08. Forrás:
<https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/eu-external-borders-irregular-border-crossings-drop-43-in-first-10-months-of-2024-PnbwBc>
(Megtekintve: 2024.12.20.)
- FRONTEX (2024B): Monitoring and risk analysis. 2024. Forrás:
<https://www.frontex.europa.eu/what-we-do/monitoring-and-risk-analysis/migratory-map/> (Megtekintve: 2024.12.19.)
- FRONTEX (2025): *Monitoring and risk analysis*. Forrás: Frontex (Letöltés ideje: 2025.01.02.)
- INFOMIGRANTS (2024a): Migrants a 'security threat', complains Bosnian official. InfoMigrants. 2024.09.11. Forrás: [Migrants a 'security threat', complains Bosnian official - InfoMigrants](#) (Megtekintve: 2024.12.20.)
- INFOMIGRANTS (2024b): Bosnia Herzegovina: Police fatally shoot armed migrant in abandoned house after alleged sheep theft. InfoMigrants. 2024.08.20. Forrás:
<https://www.infomigrants.net/ar/post/59260/bosnia-herzegovina-police-fatally-shoot-armed-migrant-in-abandoned-house-after-alleged-sheep-theft> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- INFOMIGRANTS (2024c): Bulgaria increases Frontex officers at border. InfoMigrants. 2024.03.01. (Megtekintve: 2024.12.20.)
- IOM (2023): *Irregular Migration Routes to Europe*. Forrás: IOM (Letöltés ideje: 2025.01.02.)
- KABINETSFORMATIE 2023 (2024): Hoofdlijnenakkoord tussen de fracties van PVV, VVD, NSC en BBB. Kabinetsformatie2023. 2024.05.16. Forrás:
<https://www.kabinetsformatie2023.nl/documenten/publicaties/2024/05/16/hoofdlijn%20enakkoord-tussen-de-fracties-van-pvv-vvd-nsc-en-bbb> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- KHAN, Humzah (2024): From Tunis to Cairo: Europe Extends Its Border Across North Africa. Carnegie. 2024.04.09. Forrás:
<https://carnegieendowment.org/sada/2024/04/from-tunis-to-cairo-europe-extends-its-border-across-north-africa?lang=en> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- KINKARTZ, Sabine (2024): Refugee and asylum policy: Where is Germany heading?. Deutsche Welle. 2024.09.03. Forrás: <https://www.dw.com/en/refugee-and-asylum-policy-where-is-germany-heading/a-70125072> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- LIBOREIRO, Jorge – GENOVESE, Vincenzo (2024): European Parliament narrowly endorses EU migration reform, moving it closer to the finish line. 2024.04.10. Forrás: <https://www.euronews.com/my-europe/2024/04/10/european-parliament-narrowly-endorses-eu-migration-reform-moving-it-closer-to-the-finish-l>
(Megtekintve: 2024.12.17.)

- MELLERSH, Natasha (2024): Spain's circular migration policy explained. InfoMigrants, 2024.09.05. Forrás: <https://www.infomigrants.net/fr/post/59661/spains-circular-migration-policy-explained> (Megtekintve: 2024.12.18.)
- MIDDLE EAST MONITOR (2024): Hundreds of Syrians protest in Netherlands against decision to potentially rule parts of Syria as 'safe'. Middle East Monitor. 2024.10.28. Forrás: <https://www.middleeastmonitor.com/20241028-hundreds-of-syrians-protest-in-netherlands-against-decision-to-potentially-rule-parts-of-syria-as-safe/> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET (2024A): A tálibokkal tárgyalhat Berlin? – Megkezdődött az afgánok kitoloncolása. Migrációkutató Intézet, 2024.09.16. Forrás: https://migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2024/09/20240916_MKI_fokuszpont_24_78_h-1.pdf (Megtekintve: 2024.12.17.)
- MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET (2024B): Történelmi döntést hozott Magyarország. Migrációkutató Intézet, 2024.10.08. Forrás: https://migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2024/10/20241008_MKI_FOKUSZPONT_24_86_h.pdf (Megtekintve: 2024.12.17.)
- MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET (2024C): Nem enged az albániai migránstáborokból Olaszország. Migrációkutató Intézet, 2024.10.31. Forrás: https://migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2024/10/20241031_MKI_fokuszpont_24_96_h.pdf (Megtekintve: 2024.12.17.)
- MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET (2024D): Németország már a szómáliaiakat is hazaküldené, miközben helyben segít Csádban. Migrációkutató Intézet, 2024.11.27. Forrás: https://migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2024/11/20241127_MKI_fokuszpont_24_104_h.pdf (Megtekintve: 2024.12.17.)
- MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET (2024E): Egyre több ország fizet az önként hazatérő bevándorlóknak. Migrációkutató Intézet, 2024.12.06. Forrás: https://migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2024/12/20241206_MKI_fokuszpont_24_107_h.pdf (Megtekintve: 2024.12.17.)
- MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET (2024F): Újabb országokkal köt migrációs megállapodást az EU. Migrációkutató Intézet, 2024.12.18. Forrás: https://migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2024/12/20241218_MKI_fokuszpont_24_112_h.pdf (Megtekintve: 2024.12.19.)
- NGENDAKUMANA, PIERRE EMMANUEL (2024): Lukashenko to run for Belarus president again in 2025: Report. Politico, 2024. február 25. Forrás: <https://www.politico.eu/article/belarus-alexander-lukashenko-vladimir-putin-2025-election/> (Megtekintve: 2024.12.19.)
- PÁRDUCZ, Árpád – GÖNCZI, Róbert (2024): Egyre több uniós tagállam utasítja el a kényszerbetelepítéseket. Migrációkutató Intézet, 2024.04.24. Forrás: https://migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2024/04/20240424_MKI_GYORSELEMZES_2024_6_parducz_arpad_gonczy_robert_egyre_tobb_unios_tagallam_utasitja_el_a_kenyszerbetelepiteseket.pdf (Megtekintve: 2024.12.17.)

- PATERNOSTER, TAMSIN (2024): No migrants from Germany in Albanian centres, PM Edi Rama insists. Euronews, 2024.10.14. Forrás: <https://www.euronews.com/my-europe/2024/10/14/no-migrants-from-germany-in-albanian-centres-pm-edi-rama-insists> (Megtekintve: 2024.12.19.)
- POLICE.HU (2025): Illegális migráció alakulása heti bontásban. *Rendőrség*. Forrás: https://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/hatarinfo/illegalis-migracio-alakulasa?weekly_migration_created%5Bmin%5D=2024-01-01+00%3A00%3A00&weekly_migration_created%5Bmax%5D=2025-01-01+00%3A00%3A00 (Megtekintve: 2025.01.06.)
- POLITICO (2024): Croatia's commissioner hearing: Dubravka Šuica quizzed for trade and migration job. Politico. 2024.11.04. Forrás: <https://www.politico.eu/article/european-commissionerhearings-dubravka-suica-mediterranean/> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- POLITPRO (2024A): Current election polls and polling data from Allensbach. 2024. Forrás: <https://politpro.eu/en/germany/institute/allensbach> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- POLITPRO (2024B): Latest voting intention survey by SWG for Italy. 2024. Forrás: <https://politpro.eu/en/italy/institute/swg> (Megtekintve: 2024.12.19.)
- REGERINGEN (2024): Förebygg asylinvandring med bistånd. Forrás: <https://www.regeringen.se/debattartiklar/2024/10/forebygg-asylinvandring-med-bistand/> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- RINKE, Andreas: Germany signs agreement on migration with Uzbekistan. Reuters, 2024.09.15. Forrás: <https://www.reuters.com/world/germany-signs-agreement-migration-with-uzbekistan-2024-09-15/> (Megtekintve: 2024.12.18.)
- SARAJEVO TIMES (2024a): One Person killed in the Conflict between Migrants in the Sarajevo. Sarajevo Times. 2024.09.02. Forrás: [One Person killed in the Conflict between Migrants in the Sarajevo - Sarajevo Times](#) (Megtekintve: 2024.12.20.)
- SARAJEVO TIMES (2024b): A Minor Migrant was killed in the City of Bihac. Sarajevo Times. 2024.09.09. [A Minor Migrant was killed in the City of Bihac - Sarajevo Times](#) (Megtekintve: 2024.12.20.)
- SELBERG, Rebeca (2023): Professionals in Sweden are pushing back hard against a rightwing plan to make them snitch on undocumented migrants. The Conversation. 2023.07.21. Forrás: <https://theconversation.com/professionals-in-sweden-are-pushing-back-hard-against-a-rightwing-plan-to-make-them-snitch-on-undocumented-migrants-213124> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- SEMINI, LAZAR (2024): Albanians abroad will vote for the first time in parliamentary elections set for May. AP News, 2024.12.05. Forrás: <https://apnews.com/article/albania-parliamentary-election-politics-69ca955143d989c3fe138df63f28acac> (Megtekintve: 2024.12.21.)
- STIFTUNG WISSENSCHAFT und POLITIK (2024): Italy's Mattei Plan: Mirage or Reality?. SWP. 2024.02.07. Forrás: <https://www.swp-berlin.org/publikation/mta-spotlight-34-italys-mattei-plan-mirage-or-reality> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- THE ARAB WEAKLY (2024): Libya and Italy sign cooperation deals during fourth visit by Meloni to Tripoli. The Arab Weakly. 2024.10.30. Forrás:

- <https://thearabweekly.com/libya-and-italy-sign-cooperation-deals-during-fourth-visit-meloni-tripoli> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- THE SOFIA GLOBE (2024): Frontex to send 500 – 600 staff to work with Bulgarian Border Police. The Sofia Globe. 2024.02.29. Forrás: <https://sofiaglobe.com/2024/02/29/frontex-to-send-500-600-staff-to-work-with-bulgarian-border-police/> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- TONDO, Lorenzo (2023): Italy to create asylum seeker centres in Albania, Giorgia Meloni says. The Guardian, 2023.11.06. Forrás: <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/06/italy-to-create-asylum-seeker-centres-in-albania-giorgia-meloni-says> (Megtekintve: 2024.12.19.)
- TONDO, Lorenzo (2024A): Italy's Albania asylum deal has become a political disaster for Giorgia Meloni. The Guardian. 2024.11.14. Forrás: <https://www.theguardian.com/world/2024/nov/14/italy-albania-asylum-deal-complete-failure-giorgia-meloni> (Megtekintve: 2024.12.20.)
- TONDO, Lorenzo (2024B): Italian migration centres open in Albania under controversial deal. The Guardian, 2024. 10.11. Forrás: <https://www.theguardian.com/world/2024/oct/11/italy-migration-centres-open-albania-controversial-deal> (Megtekintve: 2024.12.19.)
- UNHCR (2024A): Sea arrivals by day. Forrás: <https://data.unhcr.org/en/situations/europe-sea-arrivals/location/24521> . (Megtekintve: 2024.12.20.)
- UNHCR (2024B): Italy weekly snapshot. 2024.12.16. Forrás: <https://data.unhcr.org/en/documents/details/113190> (Megtekintve: 2024.12.19.)
- UNHCR OPERATIONAL DATA PORTAL (2024): Afghanistan situation. Forrás: <https://data.unhcr.org/en/situations/afghanistan> (Megtekintve: 2024.12.31.)
- VODENICHAROVA, Yoana (2024): Bulgaria's Border Police Director Confers with Frontex Chief. Bulgarian News Agency. 2024.08.27. Forrás: [BTA :: Bulgaria's Border Police Director Confers with Frontex Chief](#) (Megtekintve: 2024.12.20.)
- WALLIS, Emma (2024): Sweden plans to offer increased cash incentives for voluntary returns from 2026. InfoMigrants. 2024.09.13. Forrás: <https://www.infomigrants.net/en/post/59843/sweden-plans-to-offer-increased-cash-incentives-for-voluntary-returns-from-2026> (Megtekintve: 2024.12.20.)

HORIZONT ELEMZÉSEK

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Szerkesztés és tördelés: Györgyi Dominika Zita

Lektorálta: Dr. habil. Marsai Viktor

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

Az elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Migrációkutató Intézet álláspontjának.

© Szerző, Szerzők, 2025

© Migrációkutató Intézet, 2025

ISSN 2677-1780